

KAM S DĚTI

Pravděpodobně největším lákadlem rakovnického okolí je královský **hrad Křivoklát** (zhruba 16 km jihovýchodně od Rakovníka), jeden z nejstarších a nejvýznamnějších hradů u nás. Původně lovecký hrádek, pocházející z 12. století, proslavily návštěvy významných českých králů. Karel IV. tu třeba trávil několik let domácího vězení, než byl převe-

zen na výchovu do Francie. Hrad na skále nad Rakovnickým potokem byl několikrát přestavován, na konci 16. století byl upraven do renesanční podoby. Do současné podoby byl restaurován po požáru ve druhé polovině 19. století. Od roku 1929 je v majetku státu. Mezi lákadla hradu patří určité zdejší mučirna a hladomorna, krátek kováře nebo svíčkařství. Pravidelně o víkendu hradní nádvoří ožije tradičními

trhy. Otevřeno je denně, kromě pondělí, od 9 do 17 hodin. Vstupné 80 korun pro dospělé, 40 Kč pro děti, rodinné vstupné činí 200 korun.

Hrad Krakovec (12 km jihozápadně od Rakovníka) byl vystavěn kolem roku 1383 s typickými prvky architektury z doby Václava IV. Hrad se proslavil tím, že zde pobýval před odchodem do Kostnice Mistr Jan Hus. Zde také padla slavná slova Husova příznivce Ondřeje Poláka: „Buoh buď s tebou, mistře, zdá mi se, že se nevrátíš.“ Kromě působení Jana Husa si rozvaliny oblíbili i filmaři. Natáčely se zde pohádky At' žijí duchové nebo Princ a Večernice.

Hrad, který v dobách své největší slávy měl až 27 místností, zanikl po požáru v roce 1783 a dodnes se z něj dochovaly mohutné obvodové zdi.

FOTO: JAN PERGLER

Kostel svatého Bartoloměje i zvonice pocházejí z 15. století.

→ kar II. na jeden z nejvýznamnějších královských hradů. Rakovník se na dlouhá staletí stal poddanským městem křivoklátského panství. Spisovatel Zikmund Winter o tom napsal: *Města poddanská mívala za všechen čas dosti povinností k vrchnosti; měšťané musili k hradu a ke dvoru panskému robotovati ve žních, při senoseči; pomáhati při lovu. Rakovníčtí byli povinni na Křivoklát k lovům, k nimž se panstvo scházelo, i peřiny posílati.*

Postavení Rakovníka se začalo měnit již na sklonku vlády Jiřího z Poděbrad, ale definitivně se město vyvázalo z křivoklátského poddanství až o dalších sto let později. V roce 1588 přišlo rakovnické vykoupení z poddanstva na 3566 kop míšeňských grošů. Jednalo se o formalitu: Rakovník již několik let používal městský erb s korunou, výsadu nepoddanských královských měst.

U znaku, kterému vévodí červený rak, je nutné se ale na chvíli zastavit. Podle legendy sehráli raci roli při rozvoji města. Chudá mlynářka se prý rozhodla otrávit sebe i děti. Protože se tehdy věřilo, že raci jsou jedovatí, navařila rudé klepetnatce z okolních potoků. Teprve při „sebevraždě“ večeři zjistila, jaká je to pochoutka. Reálnější je však verze, že město odvozuje své jméno od mokřadové rostliny.

Procházka po městě

Když už jsme v rakovnickém znaku, je třeba si všimnout

vytesaného erbu nad vchodem děkanského kostela svatého Bartoloměje v čele Husova náměstí. Právě tímto znakem, který obklopují zbrojnoši a štítonoši, vstoupil Rakovník v roce 1514 do otevřeného sporu s Křivoklátem. Na místě dnešního chrámu, u něhož začne pravděpodobně každá prohlídka města, stával kostelík zřejmě již ve 13. století. Byl zasvěcen svatému Mikuláši, ale v roce 1349 do základů vyhořel. Ani nová stavba nebyla katastrof ušetřena, kolem ní totiž byly hradby a měšťané kostel využívali jako útočiště před nepřítelem. Vypálen byl v době husitských válek v roce 1422. Definitivní přestavby se dočkal v témže století a současnou podobu získal na konci 19. století. Trojlodní kostel, ke kterému přiléhá dřevěná zvonice z roku 1495, v minulosti sloužil jako úkryt pro nejdůležitější městské písemnosti.

Od kostela je dobré se vydat směrem na východ kolem budovy plaských cisterciáků, ve kterém dnes sídlí muzeum T.G.M. Chloubou města je Pražská brána, která na východní straně střežila vstup do města. Původně zde stávala dřevěná Zákostecká brána, kterou nahradila v roce 1517 kamenná stavba s příkopem, padacím mostem a domkem braného. Ani jedna z původních součástí brány se však do dnešních dnů nedochovala – brána byla na konci minulého století značně zchátralá a musela se nákladně zrekonstruovat.

KAM DO MUZEA

● Návštěvníci **muzea TGM** v Rakovníku si musí na ucelenou prohlídku udělat trochu více času. Historické sbírky a expozice, které představují dobu osídlení Rakovnicka od doby železné až po současnost, jsou totiž roztrženy na několika místech po celém městě i v nedaleké Jesenici. Tam je také jeden z nejvýznamnějších restaurovaných exponátů, dřevěný epitaf rodu Lobsteinů z roku 1569. Velkým tahákem rakovnického

muzea, jehož hlavní expozice sídlí v domě plaských cisterciáků poblíž Pražské brány, jsou původní gotické vitráže z počátku 16. století z kostela svatého

Bartoloměje. Samostatné expozice jsou věnovány významnému rakovnickému občanovi a spisovateli Zikmundu Winterovi nebo okolní přírodě. V prostorách Vysoké brány je dlouhodobá výstava snímků rakovnických fotografů a v Pražské bráně expozice, která seznamuje návštěvníky s historií Spolku rakovnických ostrostřelců.

Více informací na adrese: www.muzeumtgm.cz

● Zajímavou sbírkou kolejových vozidel z fondu Národního technického muzea v Praze a Českých drah nabízí **Muzeum železnic** v obci Lužná II. Muzeum kromě expozice historických vozidel pořádá speciální jízdy. Více informací na adrese:

www.cd.cz/muzeum

Otevřeno denně mimo pondělí od 9 do 17 hodin
Železniční muzeum, 9. května, 270 51 Lužná u Rak.; tel.: 313 537 700, 602 664 986
e-mail: luzna@muzeum.cd.cz